Δρ Δημήτριος Ν. Γκέλης,

Ιατρός Ερευνητής- Συγγραφέας, Ωτορινολαρυγγολόγος, Οδοντίατρος, Διδάκτωρ του Πανεπιστημίο

e-mail: pharmage@otenet.gr

www.gelis.gr, www.d3gkelin.gr, www.vitaminb12.gr, www.magnisio.gr

,
www.zinc.gr,
www.gkelanto.gr,
www.allergopedia.gr,
www.orlpedia.gr
www.curcumin.gr

ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ: Ιατρική έρευνα, Προληπτική Ιατρική, Περιβαλλοντική Ιατρική, Σ

Το αυτί χωρίζεται ανατομικά στο στο εξωτερικό (έξω ους), το μεσαίο (μέσον ους) και το εσωτερικό αυτί (έσω ους).

Εξωτερικό αυτί είναι το πτερύγιο του αυτιού και ο έξω ακουστικός πόρος, που στο βάθος του βρίσκεται το τύμπανο. Ο έξω ακουστικός πόρος φυσιολογικά είναι ανοιχτός και καθαρός από ουσίες του εξωτερικού περιβάλλοντος. Η υγιεινή του έξω ακουστικού πόρου εξασφαλίζεται με την ισορροπημένη παραγωγή κυψελίδας, από τους κυψελιδοποιούς αδένες που υπάρχουν στο δέρμα του τοιχώματος του.

Αν οι κυψελιδοποιοί αδένες δεν παράγουν επαρκείς ποσότητες κυψελίδας, τότε πολύ συχνά προκαλείται κνησμός, που είναι πολύ ενοχλητικό σύμπτωμα. Ο κνησμός του δέρματος του έξω ακουστικού πόρου αναγκάζει το άτομο να βάζει ξένα σώματα στον πόρο για να ξύσει το δέρμα του, προκειμένου να ανακουφιστεί από τον κνησμό. Στην προσπάθεια αυτή άθελά του σπρώχνει κανείς την υπάρχουσα κυψελίδα πιο βαθειά, βουλώνοντας έτσι τον **έξω ακουστικό πόρο** ή τραυματίζει το δέρμα, το οποίο μπορεί να εκδηλώσει μια έντονη φλεγμονή (**εξωτερική ωτίτιδα**), από τον υπερπολλαπλασιασμό των βακτηριδίων, που φυσιολογικά υπάρχουν στον έξω ακουστικό πόρο, όπως ο **χρυσίζων σταφυλόκοκκος** και η **ψευδομονάδα** .

Πολλοί προκειμένου να ανακουφίσουν τη φλεγμονή της εξωτερικής ωτίτιδας τοποθετούν σταγόνες αντιβιοτικού στο αυτί τους, χωρίς να συμβουλευτούν ωτορινολαρυγγολόγο. Συνήθως η φλεγμονή υποχωρεί, αλλά ο πάσχων παραπονείται ότι βούλωσε ή μπούκωσε το αυτί του και ότι δεν ακούει καλά. Η επίσκεψη στον ωτορινολαρυγγολόγο είναι αναπόφευκτη και ο ασθενής ζητάει να του καθαρίσει ή να του ξεβουλώσει ο γιατρός το αυτί του. Ο γιατρός κάνει απλή **ωτοσκόπηση** και **βίντεοενδοσκόπηση** και επιδεικνύει στον ασθενή κατά την προβολή του βίντεο την παρουσία μιας μαύρης λάσπης που ε'ίναι ένα μείγμα κυψελίδας, μυκήτων και πηχτών εκκρίσεων και τίθεται η διάγνωση της ωτομύκωσης. Ο ωτορινολαρυγγολόγος καθαρίζει προσεκτικά τον έξω ακουστικό πόρο, ανακουφίζεται ο ασθενής και του χορηγείται η κατάλληλη θεραπεία.

Άλλοτε πάλι, όλως ξαφνικά, ένας ασθενής παραπονείται ότι έχει βουλώσει το αυτί του και έχει πέσει η ακοή του. Κάποιος άλλος παραπονείται ότι βούλωσε το αυτί του, μετά από ντους ή μετά από θαλάσσιο μπάνιο. Η **Ωτολογική εξέταση** αποκαλύπτει ότι αιτία του βουλώματος του αυτιού είναι στην πρώτη περίπτωση κάποιο μεγάλο βύσμα κυψελίδας και στη δεύτερη περίπτωση κάποιο μεγάλο βύσμα κυψελίδας, το οποίο αφού εμποτίστηκε με το νερό, φούσκωσε και απόφραξε τελείως τον έξω ακουστικό πόρο.

Σε ορισμένες περιπτώσεις το αυτί βουλώνει, διότι κάποιο ξένο σώμα ακουσίως ή εκουσίως, κάποιο παιδί ή και ενήλικος, το έβαλε μέσα στο αυτί του και του ήταν αδύνατο να το ξαναβγάλει έξω. Μερικοί ηλικιωμένοι βάζουν τολύπια βαμβακιού στους έξω ακουστικούς πόρους τους και ξεχνούν να τα αφαιρέσουν. Άλλοι τοποθετούν κέρινες **ωτασπίδες** στ' αυτιά τους και στην προσπάθειά τους να τις αφαιρέσουν, αφήνουν σφηνωμένα μέσα στο αυτί μικρά τεμάχια κεριού. Σε κάθε περίπτωση βουλώματος των αυτιών, είτε από ενδογενείς, είτε από εξωγενείς παράγοντες η επίσκεψη στον ωτορινλαρυγγολόγο θα δώσει λύση στο πρόβλημα.

Ο ωτορινολαρυγγολόγος πρώτα παίρνει ιστορικό της δημιουργίας και της εξέλιξης του προβλήματος, στη συνέχεια κάνει λεπτομερή ΩΡΛ κλινική και ενδοσκοπική εξέταση και αφού θέσει τη διάγνωση δίδει λύση στο πρόβλημα του βουλώματος του αυτιού ή των αυτιών. Πολλές φορες το πρόβλημα λύνεται άμεσα, αν το βούλωμα οφείλεται σε απόφραξη του έξω ακουστικού πόρου από **βύσμα κυψελίδας** ή ενσφήνωση κάποιου ξένου σώματος. Πάντοτε μετά έναν καθαρισμό των αυτιών είναι επιβεβλημένο να γίνεται **τυμπανόγραμμα** και **ακοόγραμμα**. Με το τυμπανόγραμμα ο ωτορινολαρυγγολόγος μπορεί να βεβαιωθεί ότι το τύμπανο του αυτιού είναι ακέραιο και ότι δεν υπάρχει **συσσώρευση υγρού πίσω από το τύμπανο**. Η καταγραφή των **ακουστικών αντανακλαστικών** είναι απαραίτητη προς αποκλεισμό ορισμένων παθήσεων του αυτιού, όπως η **ωτοσκλήρυνση**. Με το ακοόγραμμα αποδεικνύεται η επάρκεια της ακουστικής ικανότητας και η παρουσία νόσων και καταστάσεων που προκαλούν εκτός από τη βαρηκοία και αίσθημα μπουκώματος του αυτιού, όπως π.χ. η ωτοσκλήρυνση.

Έτσι λοιπόν ένας απλός καθαρισμός ενός αυτιού μπορεί να αποβεί πολύτιμος, αφού ακολουθεί η αξιολόγηση της επαρκούς λειτουργίας των αυτιών και η έγκαιρη αντιμετώπιση οποιουδήποτε προβλήματός τους.

ΣΥΧΝΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΘΕΤΟΥΝ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΣΤΟΝ ΩΤΟΡΙΝΟΛΑΡΥΓΓΟΛΟΓΟ, ΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΕΠΙΣΚΕΠΤΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΝΑ ΤΟΥΣ ΚΑΘΑΡΙΣΕΙ Τ’ ΑΥΤΙΑ

Τι είναι η κυψελίδα;

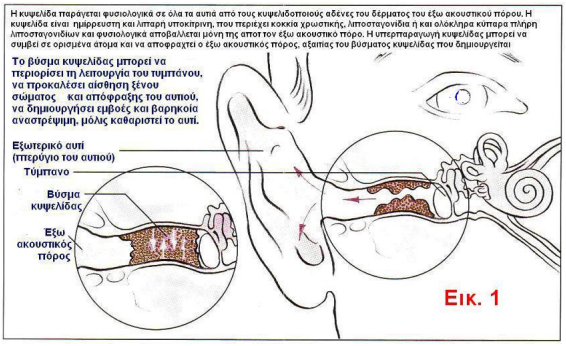

Η κυψελίδα είναι μια ημίρρευστη λιπαρή και υποκίτρινη ουσία, που περιέχει κοκκία χρωστικής, λιποσταγονίδια ή και ολόκληρα κύτταρα γεμάτα από λιποσταγονίδια.

Η κυψελίδα είναι ανακατεμένη επίσης με επιθήλια κυττάρων, που αποπίπτουν φυσιολογικά από το δέρμα του έξω ακουστικού πόρου, τρίχες που υπάρχουν στο πρόσθιο τμήμα του δέρματος του έξω ακουστικού πόρου και ρύ-πους που εισέρχονται και συσσωρεύονται στον έξω ακουστικό πόρο από το εξωτερικό περιβάλλον του αυτιού. Μερικά άτομα παράγουν υπερβολικές ποσότητες κυψελίδας, που τα αναγκάζει να επισκέπτονται κάθε τρεις μήνες το ωτορινολαρυγγολόγο "προς καθαρισμόν" των αυτιών, που βουλώνουν γρήγορα και κατ’επανάληψη.

Άλλα άτομα παράγουν κανονική ποσότητα κυψελίδας που αυτοκαθαρίζαεται και δεν δημιουργεί βούλωμα των αυτιών. Ορισμένα άτομα πάσχουν από **αστεάτωση**, δηλαδή δεν παράγουν κυψελίδα και παραπονούνται για επίμονο
κνησμό των αυτιώ ν

. Οι έξω ακουστικοί πόροι μερικών ατόμων έχουν στενή ή μικρή διάμετρο αυλού. Αυτό παρεμποδίζει την ευχερή απομάκρυνση της κυψελίδας και ευνοεί την απόφραξη του πόρου με βύσμα κυψελίδας. Σ'αυτές τις περιπτώσεις ο ωτορινολαρυγγολόγος υποδεικνύει να μην καθαρίζονται τα αυτιά με "
μπατονέτες
", που στο άκρο τους έχουν τυλιγμένο βαμβάκι, διότι κάθε προσπάθεια εισόδου της μπατονέτας σπρώχνει την κυψελίδα πιο βαθειά, ευνοεί την ενσφήνωσή της και το δυσχερή καθαρισμό του έξω ακουστικού πόρου.

Ποιος είναι ο φυσιολογικός ρόλος της κυψελίδας που αθροίζεται στον έξω ακουστικό πόρο;

Η επίστρωση της λιπαρής κυψελίδας στο δέρμα του έξω ακουστικού πόρου εξασφαλίζει την προστασία του δέρματος και τη διατήρηση φυσιολογικής υγρασίας στον αυλό του πόρου. Η κυψελίδα συμβάλει στη διατήρηση της καθαριότητας του αυτιού, καθώς όταν αποβάλλεται (συνήθως χωρίς να γίνεται αντιληπτό) παρασύρει και τους ρύπους (επιθηλιακά νεκρά κύτταρα του δέρματος, τρίχες, κλπ), που συσσωρεύονται μέσα στον έξω ακουστικό πόρο του αυτιού. Η φυσιολογικά παραγόμενη κυψελίδα κινείται διαρκώς προς τα έξω με τη βοήθεια του πλήθους των μικρών τριχών της πρόσθιας κυρίως μοίρας του δέρματος του έξω ακουστικού πόρου. Κανείς δεν αισθάνεται ότι παράγει το αυτί του κυψελίδα, και δεν αντιλαμβάνεται ότι την αποβάλλει σταδιακά, με την πάροδο του χρόνου.

Η κυψελίδα γίνεται αντιληπτή, μόνον όταν υπερπαράγεται και όταν η ανατομική διαμόρφωση του έξω ακουστικού πόρου, παρεμποδίζει τη φυσιολογική απομάκρυνσή και ευνοεί τη συσσώρευσή της, οπόταν δημιουργείται βύσμα κυψελίδας, που ποικίλει σε διαστάσεις και σκληρότητα.

Η κυψελίδα γίνεται εντονότερα αντιληπτή ιδίως όταν σπρώχνεται ακούσια ή εκούσια προς το τύμπανο, οπόταν μπορεί να προκαλέσει, καμιά φορά, πολύ ενοχλητικά συμπτώματα, όπως το αίσθημα βουλώματος του αυτιού από την είσοδο ξένου σώματος, τη δημιουργία φλεγμονής (εξωτερική ωτίτιδα), εμβοών στο αυτί και βαρηκοΐα ποικίλου βαθμού. Αν κατά την προσπάθεια καθαρισμού του αυτιού αθελά σας σπρώξετε με κάποιο βαμβακοφόρο στυλεό (μπατονέτα που φέρει στο άκρο της βαμβάκι) το βύσμα προς το τύμπανο, μη τρομάξετε, διότι σύντομα και εύκολα μπορεί να το αφαιρέσει ο ωτορινολαρυγγολόγος.

Τι μπορεί να προκαλέσει το βύσμα της κυψελίδας;

Το βύσμα της κυψελίδας, το οποίο είναι σφηνωμένο στα τοιχώματα του έξω ακουστικού πόρου συνήθως περιορίζει την ακουστική ικανότητα,. Αν υπερσσυσσωρευτεί κυψελίδα στο αυτί και αδυνατεί φυσιολογικά μόνη της να απομακρυνθεί, το αίσθημα βουλώματος του αυτιού που δημιουργείται, αναγκάζει τον φέροντα το βύσμα να αναζητήσει απεγνωσμένα βοήθεια από τον ωτορινολαρυγγολόγο.

Μερικές φορές ο ασθενής προσέρχεται στον ωτορινολαρυγγολόγο παραπονούμενος για εμβοές στο αυτί ή τα αυτιά του, που τελικά αποδεικνύεται ότι οφειλόταν στο βύσμα της κυψελίδας, αφού εξαφανίζεται μόλις καθαριστεί το αυτί ή τα αυτιά.

Ποιώ ν ατόμων τα αυτιά υπερπαράγουν κυψελίδα;

Στο αυτί ή τα αυτιά οποιουδήποτε μπορεί να υπερπαραχθεί κυψελίδα ανεξαρτήτως ηλικίας, φύλου και φυλής. Οι άνδρες συσσωρεύουν συχνότερα κυψελίδα στα αυτιά τους. Το βύσμα κυψελίδας είναι συχνότερο στους άνδρες, σε σχέση με τις γυναίκες.

Πόσο συνηθισμένο είναι το πρόβλημα της παρουσίας βύσματος στον έξω ακουστιικό πόρο;

Το βούλωμα του έξω ακουστικού πόρου του αυτιού είναι συνηθέστατη ιστορία στην καθημερινή ωτορινολαρυγγολογική πράξη και υπάρχει , όσο υπάρχουν άνθρωποι. Το βύσμα που σφηνώνεται στον έξω ακουστικό πόρο απομακρύνεται από τον ωτορινολαρυγγολόγο με διάφορους μικροεπεμβατικού και μη επεμβατικούς τρόπους.

Πως απομακρύνεται το βύσμα της κυψελίδας.

Ένα βύσμα κυψελίδας ποικίλει σε μέγεθος και σκληρότητα από ασθενή σε ασθενή, όπως ποικίλει και το ανατομικό σχήμα και μέγεθος του κάθε έξω ακουστικού πόρου. Βάσει αυτών των δεδομένων που τα διαπιστώνει ο ωτορινολαρυγγολόγος κατά την ωτοσκοπική εξέταση και από την πληροφορία, που του δίδει ο ασθενής ότι δεν πάσχει από χρονία ωτίτιδα, ή υποτροπές ωτιτίδων ή ότι δεν υπάρχει κάποια πρόσφατη ή παλαιά τρύπα στο τύμπανο, ο ωτορινολαρυγγολόγος αποφασίζει με τι τρόπο θα αφαιρέσει το βύσμα της κυψελίδας.

Χρειάζεται κάποια προετοιμασία του αυτιού πριν από τον καθαρισμό του;

Μερικές φορές, ιδίως σε παιδιά χρειάζεται να μαλακώσει το βύσμα προτού αφαιρεθεί με πλύση. Τα σκληρά και μεγάλα βύσματα δύσκολα αφαιρούνται με ωτοπλύση ή είναι αδύνατον να πομακρυνθούν εκτοξεύοντας νερό από σύριγγα.

Το μαλάκωμα των **μικρώ ν βυσμάτων** μπορεί να επιτευχθεί, βάζοντας στο αυτί 5 σταγόνες ωμού ελαιολάδου κάθε τρεις ώρες, επί δύο εικοσιτετράωρα και εφόσον είναι βέβαιον ότι το τύμπανο είναι απολύτως ακέραιο.

Τα **σκληρά, μεγάλα και συμπιεσμένα** προς τα μέσα βύσματα δεν μαλακώνουν με το

[redacted]

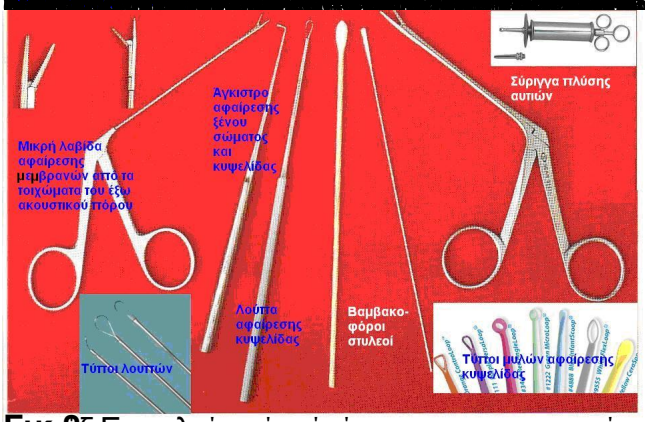

Εικ.2 [redacted] για την αφαίρεση βύσματος κυψελίδας ή ξένου σώματος από

Εικ.3. Ρύγχη αναρροφήσεων π[redacted]διαμέτρου, μιας [redacted]

Εικ.4. [redacted]

Εικ. 5. Η αφαίρεση σκληρού βύσματος κυψελίδας έλκοντα με ολλικό έξυκτο άγκιστρο

Εικ. 6. Τα μεταλλικό έξυκτο άγκιστρο

Εικ. 7. Αφαίρεση βύσματος κυψελίδας με μύλη που έχει κυρτό άκρο

Εικ. 8. Η μύλη με κυρτό άκρο

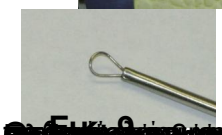

Εικ. 9. Τα μεταλλικό βρ

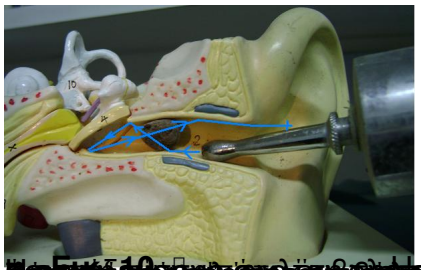

[illegible] επιβάλ

ρού με ταυτόχρ[illegible]

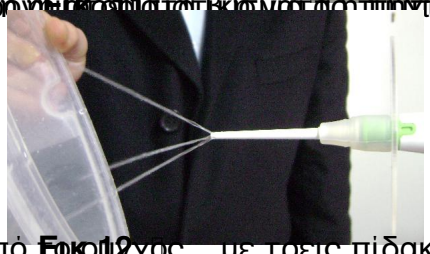

λιαρού νερού από [illegible] πιδάκες ασφαλούς πίεσης για το τύμπανο του υπό καθαρισμόν αυτιου

Εικ. 13. Διαγραμματική απεικόνιση της ασφαλούς ατραυματικής αφαίρεσης του βύ

[illegible] χλιαρού

[illegible] 58,